

Х

Изм.№

ДО
Г-Н АНДРЕЙ ЦЕКОВ
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

ДО
Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ДО
Г-Н ИВАЙЛО АЛЕКСИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
АГЕНЦИЯТА ЗА УСТОЙЧИВО
ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ
office@seea.government.bg

Относно: Жалби до омбудсмана на Република България във връзка с процедура BG-RRP-4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I“

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЦЕКОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВАСИЛЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АЛЕКСИЕВ,**

Сдружения на собственици и общини от цялата страна продължават да подават жалби и възражения до омбудсмана (адресирани и до Министерството на регионалното развитие и благоустройството и други институции), против резултатите от класирането на предложенията за изпълнение на инвестиция (ПИИ) по процедура BG-RRP-4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I“ за безвъзмездно саниране.

Гражданското недоволство е масово и засяга широк кръг проблеми – от самото конструиране на процедурата и начина на разгласяването ѝ, до прилагането на всеки един от етапите и обявяването на резултатите от класирането. По темата за санирането в Народното събрание бе изслушан министърът на регионалното развитие и благоустройството (пленарно заседание на 18 януари 2024 г.).

В обобщен вид, оплакванията са за несправедливо разпределение на средствата между регионите в страната, между общините и между проектите в отделни общини, което в крайна сметка оставя най-нуждаещите се от енергийно обновяване жилищни сгради извън кръга на одобрените предложения.

1. Сдруженията на собствениците възразяват против:

– **качеството на енергийното обследване и липсата на контрол върху сертификатите за енергийна ефективност** от обследването, извършвано, в някои случаи от енергийни одитори с недостатъчна компетентност, което е причина за неправилна оценка за текущото състояние на сградите - при енергийното обследване се залагат неверни входни данни и се определя неточно процентът на енергийно спестяване; допускат се драстични разлики при оценяването на еднотипни жилищни блокове;

– **неспазване на целта на процедурата и на насоките за кандидатстване при оценяването на проектите от общините:** класиране на проекти за ниско етажни сгради с малко обитатели, в сравнително по-добро енергийно състояние, или частични проекти – само за някои от входовете на сгради; увеличаване в пъти от общините (без да е ясно на какво основание) на количествено-стойностната сметка за енергоспестяващите мерки в доклада за енергийна ефективност, водещо до намаляване на точките за ефективност на инвестицията; класиране на проекти, за които няма регистрирани енергийни обследвания в АУЕР към 28.12.2023 г.; неиздаването на решения за класиране, които според насоките са годните за оспорване административни актове;

– **информационна кампания**, внушаваща, че всички кандидати ще бъдат одобрени, щом предложенията са в рамките на определения лимит за общината, което се оказва погрешно.

Исканията са за проверка на сертификатите от енергийното обследване, преразглеждане на списъците с класираните проекти и възстановяване на разходите във връзка с участието в процедурата на собствениците, предвид заблуждаващата информационна кампания.

Настоява се за осигуряване от държавата на допълнителен кредитен ресурс за самоучастие в следващия етап; за преразглеждане на тежестта на процентното участие на собствениците в СС.

2. Към омбудсмана се обръщат с възражения и представители на местната власт:

Декларация от името на 14 общини от Общинска мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия: Берковица, Бургас, Габрово, Добрич, Етрополе, Крушари, Кула, Кюстендил, Лом, Лясковец, Павликени, Смолян, Троян, Ямбол.

Настоява се за прозрачност и достъп до информацията относно класирането на всяка сграда в страната; за осигуряване на безвъзмездно финансиране за всички сгради, които са в резервния списък; за създаване на действаща програма с грантово финансиране и възможности за безлихвен кредит за гражданите.

Община Брацигово

Посочва се, че и трите подадени проектни предложения са останали в резервния списък. Настоява се за преразглеждане на класирането и осигуряване на допълнителен финансов ресурс за тези предложения, като приоритетно се класират проектите от селските общини.

Община Плевен

Оспорва се резултатът на конкретно предложение за многофамилна жилищна сграда (ж.к. Дружба №131), като се изразява несъгласие със становището на оценителната комисия и се очаква проверка, съответно одобряване за финансиране.

Община Царево

Изразява се категорично несъгласие с резултатите на подадените 16 предложения, останали в резервния списък и се иска преразглеждане на класирането, респективно осигуряване на допълнителен финансов ресурс.

3. Необходимост от допълнителни разяснения относно насоките за участие в Процедура LG-RRP-4.024 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - етап II“, т. 12 „Собствено финансиране“.

Жалбите на сдруженията свидетелстват за нееднозначен подход на общинските администрации по въпроса към кой момент следва да е налична и документирана сумата от 20% самоучастие от страна на крайния получател; дали е условие за кандидатстване в процедурата или следва да е обезпечена по-късно, например след одобрение на съответния кандидат.

Примери

Сдружения на собствениците от община Плевен посочват, че при подаване на документите за участие в етап II е изискано представяне на удостоверение за разкрита банкова сметка, по която да е обезпечена наличността от 20% самоучастие.

Според сдружения на собствениците от община Пазарджик общината в споразумението-договор със сдруженията е включила изискване цялата сума, представляваща 20%-ото самоучастие, да бъде гарантирана по банковите сметки на сдруженията чрез банково извлечение, което да се представи в общината при кандидатстване за участие в програмата.

Сдружения на собственици на апартаменти и търговски обекти в сграда на ул. „Тодор Александров“ №54 - Благоевград посочват, че община Благоевград изисква сумата за самоучастие от 20% да е налична при подаване на документите за участие във втория етап на Програмата.

4. Няма яснота кога ще започне да функционира Националният декарбонизационен фонд, така че да не се преклудира възможността за кандидатстване в етап 2 на процедурата на гражданите, особено за тези, които не разполагат със средства за самоучастие от 20% в указаните от МРРБ срокове за заявяване.

Констатации и препоръки

На основание чл. 19, ал. 1, т. 7 и чл. 20, ал. 1, т. 2 от Закона за омбудсмана повторно се обръщам към Вас съобразно с нормативно предвидената компетентност да ми предоставите информация относно резултатите от извършените проверки, в т.ч. на сертификатите за енергийна ефективност, за нарушения по конкретните жалби и възражения на сдруженията на собствениците, съответно мерките които се предприемат, с оглед осигуряване на възможност на гражданите за справедливо участие в процедура BG-RRP-4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I“.

В предходното си писмо от 11.01.2024 г. посочих необходимостта да се проведе разяснителна кампания, включително за възможностите гражданите да получат финансиране за постигане на енергийна ефективност на сградите си, както и за подпомагане на участието в процеса на енергийно бедните граждани, но към момента все още няма яснота по поставените въпроси.

Необходимо е да се извърши анализ на алтернативите, в т.ч. и на възможностите за пренасочване на финансови средства, от допустими източници съобразно критериите за осигуряване на приоритетно енергийно обновяване на сградния фонд по механизма на Решение за задължаване на Министерския съвет да промени плана за възстановяване и устойчивост в част енергетика (обн., ДВ, брой 6 от 20.I.2023 г.). По-конкретно с т. 4 от решението се възлага на Министерския съвет чрез заместник

министър-председателя по управление на европейските средства, чрез Централно координационно звено и в съответствие с чл. 21 на Регламент 2021/241 да осигури пренасочване на всички текущо спестени средства при изпълнение на проектите от Националния план за възстановяване и устойчивост, включително при тяхно приключване и/или прекратяване към "Зелена България", компонент 4. Нисковъглеродна икономика, Проект "Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд".

Какви са реалистичните възможности за осигуряване и на други финансови инструменти за участието - при равнопоставени и недискриминационни условия, на сдруженията на собствениците, които са в резервните списъци за етап II, но нямат финансова възможност за изискващото се 20% самоучастие, а вече са инвестирали средства за енергийно обследване и технически паспорти. Официално бе заявена позиция да бъдат положени усилия за преструктуриране на ресурса по плана REPowerEU, така че да бъде използван за увеличение на средствата по програма за саниране.

Очаквам за становищата Ви и резултатите от проверката да информирате омбудсмана и жалбоподателите.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**